

Az EMCS rendszer "általános" leírása

(Mert nem célunk, hogy Partnereinket kizárólag a jogszabályok szakszövegének idézeteivel tájékoztassuk, ezért igyekszünk a rendszert érthetően, áttekinthetően mégis szakszerűen bemutatni.)

Az EMCS (Excise Movement Control System/Jövedéki Árumozgás Ellenőrző Rendszere) bevezetésének jogszabályi alapjai:

- A Tanács 2008/118/EK irányelve a jövedéki adóra vonatkozó általános rendelkezésekről
- A jövedéki termékek mozgásának és felügyeletének számítógépesítéséről szóló 1152/2003/EK európai parlamenti és tanácsi határozata
- A jövedéki termékek jövedékiadó-felfüggesztéssel történő szállításához kapcsolódó számítógépes eljárások tekintetében történő végrehajtásáról szóló 2009. július 24-ei 684/2009/EK rendelet
- 2003. évi CXXVII. törvény a jövedéki adóról és a jövedéki termékek forgalmazásának különös szabályairól

Néhány alapfogalom:

adóraktár: jövedéki termék adófelfüggesztéssel történő kitárolására és fogadására jogosult gazdálkodás

bejegyzett kereskedő: jövedéki termék más tagállamból adófelfüggesztéssel történő rendszeres fogadására jogosult jövedéki engedéllyel rendelkező gazdálkodás

eseti bejegyzett kereskedő: jövedéki termék más tagállamból adófelfüggesztéssel történő alkalmoszerű fogadására jogosult gazdálkodás

mentesített szervezet: az Európai Unió bármely tagállamában létesített diplomáciai testület, konzuli képviselet, amely az adott tagállamban a nemzeti hatóság által kiadott jövedéki termék adómentes felhasználására vonatkozó mentesítéssel rendelkezik

bejegyzett feladó: az Európai Uniótól kívülről importált jövedéki termék esetében, a vámjogi szabadforgalomba bocsátást követően a címzett részére adófelfüggesztési eljárásban történő árutovábbításra jogosult gazdálkodás

e-TKO: a papíralapú termékkísérő okmányt felváltó elektronikus adat, amelyet az EMCS bevezetésének napjától az adóraktáraknak a jövedéki termékek feladását megelőzően a rendszerben rögzíteniük kell,

AHK szám: adminisztratív hivatkozási kód, az EMCS rendszer által kiadott (szállítási) azonosító szám, az e-TKO egyedi okmányszáma

elektronikus átvételi elismervény: más tagállamból fogadott e-TKO elektronikus igazolása, amelyet az adóraktár és bejegyzett (címzett) kereskedő köteles kiállítani

elektronikus kiviteli elismervény: jövedéki termék harmadik országba (Közösségen kívülre) történő kiszállítása céljából a kiviteli eljárást végző (belföldi vámhivatal) által kiállított elektronikus okmány

üzemszüneti TKO, üzemszüneti átvételi és kiviteli elismervény: az EMCS, illetve azzal összefüggő bármely elektronikus rendszer hibájából adódó üzemszünet esetén az elektronikus okmányok helyett kiállítandó papíralapú okmányok, amelyek adattartalmát az üzemszünetet követően a rendszerben rögzíteni szükséges

kommunikációs csatorna: Az elektronikus okmányok kiállítására alkalmazható az ÁNYK (általános nyomtatvány kitöltő keretprogram), illetve a KKK2 (szoftveres) csatorna a gazdálkodó választása szerint.

Az EMCS alapvető lényege

A papíralapú termékkísérő okmányt felváltja az e-TKO, amelyet az adófelfüggesztési eljárásban indított jövedéki termékek útját, annak kiállításától végigkíséri az Európai Unió valamennyi tagállamában. A rendszerben kiállított e-TKO a feladó és címzett tagállamban egyaránt a hatóságok által nyomonkövethetővé válik. A feladó által kiállított okmányt a címzett adóraktár vagy bejegyzett (címzett) kereskedő a jövedéki termék átvételét követően az EMCS-ben elektronikus átvételi elismervényt állít ki, amely deklarálja a hatóság és a feladó számára, hogy a termék átvétele megtörtént, a szállítás lezárult.

Az Irányelv és a hazai jogszabály alapján jövedéki termék adófelfüggesztéssel történő szállítására csak adóraktár engedélyese, továbbá - importált termék esetében - más tagállamban bejegyzett feladói engedéllyel rendelkező engedélyes jogosult. (Keretengedélyes belföldön saját telephelyei között szállíthat, de ezzel a kérdéssel ebben a tárgykörben nem foglalkozunk.)

Ugyezen jogszabályi alapokon adófelfüggesztéssel történő szállítmány fogadására csak adóraktár, illetve más tagállam bejegyzett (címzettje) kereskedője, illetve diplomáciai/konzuli képviselete (mentesített szervezet) jogosult.

Ezen okokból belföldi adóraktárból kiszállításra kerülő jövedéki termék címzettjének a SEED rendszerben rögzített engedéllyel kell rendelkeznie, vagy mentesített szervezetek esetén a tagállam hatósága által kiadott mentesítéssel. Ellenkező esetben a külkereskedelmi ügylet adófelfüggesztési eljárásban nem bonyolítható le, mert a rendszer erre nem ad lehetőséget.

A rendszer bevezetésével egyidőben megszűnik a KEA alapú termékkísérő okmány elektronikus bejelentési kötelezettsége.

A szállítás folyamata tagállami kivitelben:

Az adóraktár a szállítmány indítását megelőzően a vámhatósággal kialakított kapcsolati rendszerben, vagy ANYK elektronikus űrlap (üzenet) alkalmazásával Ügyfélkapun keresztül kiállítja az e-TKO tervezetet, amelyet az EMCS rendszer számára továbbít.

A rendszer az okmányt a SEED rendszerben tartalmilag ellenőrzi, azaz többek között ellenőrzésre kerül a feladó és a címzett engedélyszáma, a szállításra kerülő jövedéki termék címzett általi fogadására való jogosultsága (engedéllyel rendelkezik-e) az adott jövedéki termék kategóriára.

Amennyiben az e-TKO tervezet adatai elfogadásra kerülnek, a rendszer visszaigazolást küld annak jóváhagyásáról és egy ún. AHK számmal azonosítja. Az okmányt azonban továbbra is ki kell nyomtatni és a szállítmányt kísérszámra szükséges.

A jövedéki termék indításáról az AHK szám kiadását követően a nemzeti hatóság egyidejűleg értesül és a szállítási folyamat teljes időszakában nyomon követi a szállításra és visszaigazolásra rendelkezésre álló határidőket, továbbá információt kap az átvételt követően az esetleges készleteltérések (többlet/hiány) észleléséről, az esetleges adókötelezettség keletkezéséről.

Ha az EMCS az e-TKO tervezetet elutasítja, mert a címzett engedélye vagy a szállítani kívánt termék kategória a SEED-ben nem szerepel, illetve egyéb formai/tartalmi ok miatt az AHK számot nem kapja meg az okmány a szállítmány nem indítható el.

A más tagállamban bejegyzett címzett a jövedéki termék fogadásakor az uniós rendszerben elektronikus átvételi elismervényt rögzít, amellyel elismeri, hogy a szállítmány a telephelyére, raktárába megérkezett. Rögzítésre kerülhet a szállítás közben keletkező, az átvétel során megállapított készleteltérés. Az átvételi elismervény alapján a nemzeti hatóság, illetve a magyar vámhatóság értesítést kap az ügylet lezárásáról és értesítést küld a feladó adóraktár részére ennek tényéről. A szállítási biztosíték nyilvántartásban az ügyletre elhatárolt jövedéki adó vagy egyéb módon nyújtott jövedéki biztosíték felszabadítható.

Mentesített szervezetek részére kiszállításra kerülő jövedéki termék esetében az eljárás nagymértékben hasonló, azzal az eltéréssel, hogy az e-TKO visszaigazolását a jogszabályi feltételek fennállása esetén a mentesített szervezet - az áru átvételéről szóló - tájékoztatása esetén az adott tagállamban lévő hatósági szerv (vámhivatal) végzi el.

A szállítás folyamata export szállításban:

Közösségen kívüli export kiszállítás esetén az e-TKO tervezetét a kiviteli vámkezelési eljárást végző vámszerv részére kell kiállítani. A kiviteli eljárást követően a vámhatóság az eljárásról elektronikus kiviteli elismervényt állít ki, amelyet a feladó adóraktár részére megküld, amellyel a szállítmány exportálható. Az export célú áru a Közösségen belüli áruszállítási folyamatában a jövedéki eljárás szerepét viszont a vám eljárás veszi át, így a terméket szükség szerint vámokmányokkal kell szállítani. A Közösség területéről való kiléptetést más tagállam határvámhivatala végzi, így a vám eljárásban történt kiléptetésről a kiviteli eljárást végző hivatal azonnal értesítést kap. Erről a tényről a feladót elektronikus formában értesíti.

A szállítás folyamata tagállami behozatalban:

Más tagállamból adófelfüggesztési eljárásban indított jövedéki termék fogadására adóraktár, illetve bejegyzett kereskedői engedéllyel rendelkező engedélyes, valamint a nemzetközi megállapodások alapján a magyar jog szerint mentesített szervezet jogosult.

A jövedéki termék fogadásáról a hatósággal kialakított rendszerben, illetve Ügyfélkapun keresztül elektronikus átvételi elismervényt kell kiállítani. Ez a mai papíralapú rendszerek megfelelően a TKO visszaigazolásának minősül. Az elektronikus átvételi elismervényen a jövedéki törvényben meghatározott vámtarifaszámot és a termék fajtakódját, mint nemzeti kiegészítő adat is fel kell tüntetni. A terméket ezzel egyidőben a jogszabály által meghatározott nyilvántartásba (termékmérleg, szállítási nyilvántartás) készletre kell venni. Az elektronikus átvételi elismervény alapján a vámhatóság értesítést kap a termék fogadásáról és haladéktalanul értesítést küld a feladó tagállam hatóságának, illetve adóraktárának vagy bejegyzett feladónak az ügylet lezárásáról. Az elektronikus átvételi elismervényen kell feltüntetni az átvételkor megállapított készleteltérést is, amely alapján az esetleges adókötelezettség is megállapítható a hatóságok számára.

A szállítás folyamata belföldi relációban:

Bár az EMCS rendszer alkalmazására vonatkozó szabályozásrendszert a tagállami relációban történő adófelfüggesztési szállítási folyamatokra alkotta meg az Európai Unió, ennek ellenére a jövedéki törvénybe ültetett szabályok alapján az eljárást a hazai áruszállítások esetében is alkalmazni kell.

A belföldi termékforgalomban az eljárás nagyjából megegyezik a fentebb leírt folyamattal, azzal az eltéréssel, hogy az adófelfüggesztésre vonatkozó hazai szabályok továbbra is érvényben maradnak, azaz csak adóraktárak és keretengedélyesek vesznek részt benne, mert a törvény továbbra sem ad lehetőséget belföldi viszonylatban a hazai bejegyzett kereskedők és mentesített szervezetek számára jövedéki termékek adófelfüggesztéssel történő értékesítésére.

Belföldi viszonylatban az e-TKO rendszer viszont nem érinti az egyszerűsített adóraktárakat, illetve a bérfőzést végző szeszfőzdeket és sörfőzdeket, (Amennyiben azonban a jövedéki terméket más tagállamban vagy harmadik országban kívánják értékesíteni, abban az esetben az EMCS szabályai számukra is kötelező érvényűek.)

Az e-TKO és az elektronikus átvételi elismervény kiállítási kötelezettség alapesetben az (egyszerűsítésekre be nem vont) adóraktárakra és keretengedélyesekre vonatkozik.

A BOVA Consulting Kft. tanácsadó céggént ezen területen is szakszerű jövedéki tanácsadással és jövedéki ügyintézésel készséggel áll Partnerei rendelkezésére.